

คำนำ

CSR หรือ Corporate Social Responsibility ซึ่งแปลไทยว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของวิสาหกิจ ได้รับการกล่าวถึงมานานพอสมควร แต่ได้ถูกตีความไปต่าง ๆ นานา จนเข้าขั้นบิดเบือนไปเลยก็มี ผมจึงตั้งใจเขียนหนังสือเล่มนี้เพื่อชี้ให้เห็นว่า CSR คืออะไรกันแน่ และมีแนวทางปฏิบัติให้ถูกต้องได้อย่างไร โดยเขียนจากประสบการณ์จริงในฐานะผู้บริหารวิสาหกิจที่ปฏิบัติ CSR จริง ไม่ใช่เฉพาะในแง่ของนักวิชาการ CSR

ในสังคมอารยะยุคใหม่เช่นทุกวันนี้ น่าจะถือว่าหมดยุคของการทำธุรกิจแบบ 'ด้านได้ อดาย-อด' แล้ว การเอาเปรียบคนอื่นจนร่ำรวยแล้วยังมีหน้ามาชูคอในสังคม ไม่สมควรได้รับการยกย่อง แต่เราก็คงไม่ไปประณามใคร เพราะคงไม่ใช่แนวทางการสร้างสรรค์

เราควรทำธุรกิจแบบตระหนักรู้ถึงคติที่ว่า 'ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว' คนทำชั่ว ทำธุรกิจเอาเปรียบคนอื่น ฉกชิงผลประโยชน์ของคนอื่นโดยมิชอบ ย่อมเป็นการกระทำผิดกฎหมาย อย่าลืมนะว่า 'ซื้อกินไม่หมด คดกินไม่นาน' การคดโกงนั้นย่อมเท่ากับการละเมิดต่อลูกค้าหรือผู้ให้บริการ และจะถูกลงโทษจนทำให้เสียทรัพย์ เสียชื่อเสียง จนอยู่ในธุรกิจนั้น ๆ ไม่ได้อีกต่อไป

เราต้องเคารพและรู้จักให้เกียรติพลังประชาชนผู้บริโภค และเชื่อมั่นในหลักการศักดิ์สิทธิ์ที่ว่า 'ความดีย่อมชนะความชั่ว' และ 'คนดีมีคุ้ม' เมื่อเราซื้อ เราก็ย่อมต้องมีกินโดยไม่หมด เมื่อเราทำดี เราก็จะได้รับผลดี ๆ เป็นสิ่งตอบแทนอย่างแน่นอน

ในทางการตลาดและการขายสมัยใหม่ เราเรียกว่าการสร้างตรา ยี่ห้อสินค้า หรือ Brand นั้นเอง และการทำธุรกิจให้ยั่งยืนอย่างแท้จริง จึงต้องสร้างด้วย Brand จากการสั่งสมความดี มีคุณภาพ และที่สำคัญมีหลักประกันจนได้รับความเชื่อถือจากผู้บริโภค ทำให้สินค้าและบริการของเราสามารถขายได้กำไรมากกว่าเมื่อเทียบกับวิสาหกิจอื่นที่ขาด CSR

ผมได้ทำหนังสือกราบเรียนนายอาสา สารสิน ท่านราชเลขาธิการ สำนักราชเลขาธิการ เพื่อให้โปรดนำความขึ้นกราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตเชิญพระบรมราชาบาทคัดตัดตอนข้างต้นมาลงพิมพ์ในหนังสือ 'CSR ที่แท้' เล่มนี้ และนับเป็นพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นที่ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาต

ที่ผมอัญเชิญพระบรมราชาบาทมานี้ ก็เพื่อให้ทุกท่านได้ทราบชัดว่า "ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ทำ จะหลีกเลี่ยงละเลยไม่ได้" ความรับผิดชอบต่อหน้าที่หรือพันธกิจสำหรับผู้เกี่ยวข้องและวิสาหกิจทั้งหลาย ส่วนการอาสาทำดีหรือดำเนินการบำเพ็ญประโยชน์แบบไม่หวังสิ่งตอบแทน เป็นอีกส่วนหนึ่ง

ดังนั้นเมื่อเรากล่าวถึง "ความรับผิดชอบต่อสังคมของวิสาหกิจ" ก็ย่อมหมายถึงหน้าที่ที่วิสาหกิจพึงมีต่อสังคมในฐานะหน่วยหนึ่งของสังคมที่ต้องอยู่ภายใต้กฎหมาย ปฏิบัติตามกฎหมายโดยเคร่งครัด รวมทั้งมีจรรยาบรรณทางธุรกิจและมาตรฐานวิชาชีพที่แน่นอน ส่วนการบำเพ็ญประโยชน์แม้เป็นสำนึกที่สมควรของวิสาหกิจ แต่ก็ไม่ใช่ความรับผิดชอบต่อสังคม

หมายเหตุ

แหล่งอ้างอิงของพระราชดำรัสข้างต้น

ฉบับเต็ม: พระราชดำรัส พระบรมราชาบาท ปี พ.ศ. 2519 บทที่ 68/108 หน้าที่ 1/1:

http://www.ohmpps.go.th/searchresult.php?quick_year=2519&quick_month=7

http://www.ohmpps.go.th/searchresult.php?quick_year=2519&quick_month=7&quick_word=BP&imageField.x=47&imageField.y=14

ฉบับคัดย่อ: กรมสรรพากร:

http://www.rd.go.th/publish/kingsay/7Royal_Instruction16072519.pdf

ที่ว่ามานี้ไม่ใช่เรื่อง 'คุณธรรม' หรือ 'มรรยาท' ที่มีอยู่กับการ 'สมควร' ทำตาม 'ใจสมัคร' แต่เป็นเรื่องของความจำเป็นทางข้อกฎหมายที่เราควรอยู่ในทำนองคลองธรรมโดยไม่ละเมิดผู้อื่น ดังนั้นเราจึงไม่ควรอธิบาย CSR ด้วยหลักศาสนา แต่ว่ากันตามความเป็นจริงของโลกที่เราต้องทำตามหน้าที่โดยละเอียดไม่ได้

บางคนไขว่คว้าว่าการมีหน้าที่อันศักดิ์สิทธิ์ที่รับผิดชอบต่อผู้บริโภคหรือผู้ใช้บริการนั้น อาจกลายเป็นการทำตามหน้าที่อย่างแกรน ๆ ไม่ได้ทำด้วยใจจริง จึงเสนอแนวคิดว่าควรให้คนทำดีโดยสมัครใจจะดีกว่า ในการอาสาทำดีนั้น ใคร ๆ ก็ควรทำเพื่อการมีมงคลต่อชีวิต แต่จะต้องทำหน้าที่ของตนให้ครบถ้วนสมบูรณ์ก่อน หากไม่จะกลายเป็นการ 'ทำดีเอาหน้า' 'ลูบหน้าปะจมูก' 'ผักชีโรยหน้า' หรือกลายเป็นการทำดีเพื่อปกปิดความผิดไป

เราเพิ่งตระหนักในเบื้องต้นว่า การทำ CSR อยู่ที่การเปลี่ยนแนวคิด (Mind Set) ของเรา เปลี่ยนจากการทำธุรกิจแบบ 'ตีหัวเข้าบ้าน' หรือแบบโจร (ด้านใต้ อยา-อด) เป็นการทำธุรกิจแบบวิญญูชน (ซื่อกินไม่หมด คดกินไม่นาน) ต่อมาจึงวางแผน ปฏิบัติการ และจัดทำรายงาน CSR เพื่อประกาศให้โลกรู้ และช่วยรณรงค์ให้เกิด CSR ในสังคมธุรกิจอย่างแท้จริง

และเมื่อเราได้ทำดีตามหน้าที่พลเมืองดีแล้ว ใครจะอาสาทำดีเพิ่มเติมก็เป็นสิ่งที่พึงชื่นชม อย่าลืมนะ 'ยิ่งให้ ยิ่งได้' คนเราเกิดมาต้องสร้างสรรค์ ไม่ก่ออาชญากรรม ไม่เอาเปรียบใคร จะได้มีเกียรติเก็บไว้ให้ลูกหลานภูมิใจ

ด้วยความเคารพ

ดร.โสภณ พรโชคชัย sopon@thaiappraisal.org

22 มีนาคม 2553

ธุรกิจก็ต้องมีหน้าที่รับผิดชอบต่อชาติ

ที่มา: ภาพจาก http://www.bristleconelearning.com/images_admin/globehands.jpg